

DELDÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg Oslobođenja 3. szám, (Wagner palota). Telefonszám: 21-37, éjjel 24-88. Sürgönyc.: „Délbácska“ Novisad Póstatakarékpénztári csekk számla Zagreb: 46.692.

Novisad, 1928. február 19.

VASÁRNAP

Előfizetési ára: egy óra 40 din; három óra 120 din fél évre 240 din; egész évre 480 dinár. Egyesszám ára hétköznap 1:50 dinár, vasárnaponként 2 dinár Külföldre előfizetési díj egy hónapra 50 dinár.

Fizetéscsökkentés vagy tisztviselő-redukció

A költségvetés bizottsági tárgyalásán Setyerov Szlavkó demokrata képviselő, a különböző deficitek eliminálására több rendbeli javaslattal állott elő.

Ezek között a javaslatok között volt a tisztviselői fizetések redukciónjáról szóló javaslat is. A tisztviselő fizetéseknek ugyanis 10-20 százalékos redukciónjával milliós deficitet lehetne kiküszöbölni a költségvetésből. Különös, hogy valahányszor pénzügyi nehézségekkel kell a kormánynak megküzdenie, mindig elsősorban a tisztviselő fizetések merülnek fel segélyforrás gyanánt, mint amelyeknek leszállításával a helyzetet meg lehet menteni.

Az 1923. évi tisztviselői törvényben felment fizetéseket egy-két ugynevezett avanssal elintézték s a tisztviselők azóta is hiába várnak a különbözetek kifizetésére. A sok hátralék, amelyre a most lemondott kormány az elmúlt évi április hóban hitelt nyitott, csak részben került kifizetésre. Még a hátralékos járandóságok sincsenek kifizetve s a honatyák már azon törlik az agyukat, hogy mint lehetne a tisztviselő fizetések redukciónjával a költségvetésből több milliós deficitet eltüntetni.

Szerencsére Setyerov Szlavkó erre irányuló törekvése és javaslata meghiusult az országos tisztviselő-egyesület vezetőségének érélyes állásfoglalásán és tiltakozásán, valamint a pénzügyminiszter higgadtabb megfontolásán és humánus gondolkodásán. A tisztviselők ugyanis olyan szűkös viszonyok között élnek, hogy fizetésük legkisebb mértékű leszállítása is egyenesen merénylet volna egzisztenciájuk ellen. A tisztviselői karnak a már említett hátralékos illetményeken kívül amugy is van még az újabb jogorvoslatra szoruló sérelme s a személyi pótlékok az 1926. évi árvizkárosultak javára levont tíz, illetve 20-25 százaléka, ami egyes tisztviselőknél havi 100 dinárt, sőt ennél is nagyobb összegnek felel meg, ami évente ezrekre rug. Az akkori minisztertanács határozata szerint ezt a levonást három hónapra tervezték, mégis a tisztviselőktől a mai napig levonják ezt az összeget. Mi cimen, miért, arra senki sem ad feleletet.

Ha evvel szembeállítjuk a földtulajdonosokra kirótt önként fizetendő katasztrális holdankénti 2 kg. buzát, amelynek egy részét azonban még ma sem fizették be s, amely egyszermindenkorra történt és 100 holdas birtoknál sem tett ki többet 2 métermázsánál, amelynek pénzbeli értéke a legmagasabb gabonaárak idejében sem több ezer dinárnál: akkor szembetűnően nagy a tisztviselők megterhelhetése, akik ezer dináros személyi pótlékuk után már eddig is ezerhétszáz dinárt adtak az árvizkárosultak javára. Az árvizkárosultak javára, illetve ezen a cimen levont százalék sem egyéb, mint burkolt fizetésredukció, mert az eddig levont összeg visszatérítésére a tisztviselők már nem számíthatnak, pedig a levonások beszüntetése igen megnyugtatólag hatna minden tisztviselőre, különösen azokra, akik nagyobb számu családjukkal még száz dináros levonást is nehezen nélkülöznek.

A tisztviselő fizetések redukciónjáról addig míg a tisztviselők összes hátralékos

illetményeikhez hozzá nem jutottak s míg a mai drágasági viszonyok fennállnak, sérelem nélkül beszélni sem lehet, ellenben ajánlatos volna a jól megfontolt és kellő körültekintéssel foganatosított tisztviselőredukció.

Váratlan akadályok a kormányalakítás körül

Pribicevics Szvetozár háromórás kihallgatáson a királynál - Ha nem sikerül a koncentráció, vasárnap megalakul a koalíciós kormány - Rádics ma Beográdba érkezik - Pribicevics nem hajlandó résztvenni a kormányban, ha Vukicsevics lesz a miniszterelnök

Beográdból jelentik: A kormány végleges megalakulása körül tegnap délelőtt váratlan akadályok léptek fel. Vukicsevics Velja már a kora reggeli órákban megjelent a miniszterelnökségen, majd a szkupstinába sietett, ahol Davidovics Ljubával találkozott. Ezen a megbeszélésen kellett volna eldőlnie annak a kérdésnek, ki fogja helyettesíteni Marinkovics Voja külügyminisztert betegségének tartama alatt.

Marinkovics Voja ugyanis mellhártyagyulladásban betegedett meg s felgyógyulása után hosszabb üdülési szabadságra utazik, helyettesítése tehát előreláthatólag hosszabb időt fog igénybe venni. Davidovics Ljuba e tekintetben azt az álláspontot foglalta el, hogy Marinkovics Voja helyettesítésével Grol Milánt kell megbízni, míg maga Marinkovics határozottan ellenezte ezt a megoldást azzal érvelve, hogy helyettesítést kizárólag ő nevezheti meg, ez esetben pedig legszívesebben Kumanudi Kosztát, vagy Sumenkovicst látná a külügyminiszteri tárca élén.

Davidovics Ljuba nem járult hozzá Marinkovics kivánságához s ez a váratlan akadály borította fel azután a helyzetet, amely akkor éleződött ki, amikor Vukicsevics Velja közbelépése sem járt eredménnyel s Marinkovics Voja továbbra is ragaszkodott elhatározásához.

A sikertelen intervenció után Vukicsevics Velja kihallgatáson jelent meg a királynál. Az audiencia két és fél óra hosszat tartott, a délelőtt folyamán Davidovics Ljuba is megjelent a királyi udvarban. Amikor elhagyta a királyi palotát, az újságírók a következő kérdéssel fordultak hozzá:

— Mi van a kormánnyal?
— Nem tudom — válaszolta Davidovics. Kérdezzék meg Vukicsevicset!
— Elsimultak az ellentétek?
— Azt hiszem igen.
— Meglesz-e az új kormány?
— Talán igen, de mindenesetre kérdezzék megelőbb Vukicsevicset.

Amikor Vukicsevics Velja elhagyta a királyi udvart, az újságírók kérdéseire, megalakul-e még szombaton a kormány Vukicsevics ingerülten így válaszolt.

— Nem!
— S megtartja ezek után megbízatását?
— Igen — válaszolta Vukicsevics, majd szó nélkül sarkon fordult s otthagya az újságírókat:

Politikai körökben úgy tudják, hogy a

kormány végleges megalakulását nemcsak a Marinkovicssal való incidens, hanem az a körülmény is akadályozza, hogy a demokraták Radics kormányba lépéséhez ragaszkodnak.

Délután 5 órakor Vukicsevics Velja újabb tanácskozásra ült össze Davidovics Ljubával. A tanácskozás után Davidovics kijelentette, hogy a pártok

koncentrációs kormányalakításon járadsznak s ezért felszólították Rádicsot, hogy szintén résztvegyen a kormányban.

Most fog eldőlni az a kérdés, vajon a horvátok is részt akarnak venni abban a nagy munkában, amely az új kormányra vár.

Vukicsevics Velja az esti órákban a radikális klubban referált a politikai helyzet váratlan fordulatáról, egyben bejelentette, hogy a koalíciót a parasztdemokrácia bevonásával ki akarja szélesíteni. Abban az esetben, ha ez a megoldás nem sikerülne, vasárnap délután kinevezik a koalíciós kormányt, Radicsék és Pribicevicsék nélkül.

Radics István ma reggel Beográdba érkezik s valószínűleg még a délelőtt folyamán kihallgatáson jelenik meg a királynál.

Politikai körökben úgy tudják, hogy a koncentrációs kormány szükségessége egy részét a neptuni konvenciók, másrészt pedig az államkölcson miatt merült fel.

Nagy feltűnést keltett tegnap Pribicevics Szvetozár audienciája a királynál, amely délután 5 órától este 8 óráig tartott. A kihallgatás után Pribicevics kijelentette az újságíróknak, hogy a parasztdemokrácia nem adja fel eredeti álláspontját és semmiesetre sem vesz részt olyan kormányban, amelynek élén Vukicsevics Velja áll, mert nem lát garanciát arra nézve, hogy a koalíciós kormány új alapokra fekteti a politikát.

A döntés tehát ismét egy nappal elhalasztódott s így több mint valószínű, hogy a koncentráció meghiusulása esetén vagy a már kinevezésre felterjesztett kormány alakul meg vagy pedig Vukicsevics Velja visszaadja megbízatását.

Vasárnap döntő események várhatók a politikai helyzetben s miután Pribicevics Szvetozár nyilatkozata után fölötté kétséges, hogy a parasztdemokrácia elvállalja a kormányban való közreműködést, a helyzet csak a mai napon nyer teljes tisztázást.

Öngyilkossági kísérlet a „Grafika” mellett

Tegnap este 10 órakor a „Grafika” műintézet épülete előtt feltűnésteltő öngyilkossági kísérlet történt. Popovics Györgye hadnagy a kritikus időben megjelent az épület előtt, majd két lövést adott le szerelmese ablakára, végül maga ellen fordította a fegyvert s súlyosan megsebesült. A hadnagyot a kórházba szállították.

Veszedelmes szélhámósno garázdálkodott Kulán

Kuláról jelentik: Még a múlt héten történt, hogy egy cselédkinézésű veszedelmes szélhámósno beállított Miganov Jęfta divatáru kereskedőhöz azzal, hogy őt Berkovics Rezsőné küldte és kéri a kereskedőt, hogy küldjön részére cipő választékot, mert cipőt szeretne vásárolni.

A kiszolgáló segéd, aki már ismerte Berkovicsék cselédjét, megkérdezte, hogy hol van a régi cseléd?

— A nagyságos úr pénztárcájából ellopott 40 dinárt és ezért elbocsájtották — volt a felelet.

Az üzletben tartózkodó kereskedő felesége, a határozott feleletre megadta az engedélyt, a kiszolgálásra. Három pár cipőt és harisnyát vásárolt a nagysága részére az állítólagos cseléd, majd amikor látta, hogy nem kételkednek személye felől, saját részére is eszközölt bevásárlást azzal, hogy az árut a meg nem tartott cipők visszaszállítása alkalmával fizeti ki.

Nagy volt a kereskedő meglepetése, amikor a bevásárló cselédleány távozása után egy öreg bácsi levelet kézbesített neki, amelyben a szélhámósno értesíti a kereskedőt, hogy becsapta. Azonnal megtették ellene a rendőrségnél a feljelentést, de mind-ezideig nem tudtak nyomára akadni.

Betörés és lopás Jarakon és Temerinben

Jeisel Johann e hó 9-én betört Sebel Mihály lakására s onnan egy vekkerórát és néhány kendőt elemelt. 16-án újra kísérletezett Sebel lakása előtt, Sebel azonban a kutyaugatásra észrevette a lakása előtt settenkedő alakot, kiment az uccára, hogy megtudja tőle mit akar. Jeisel a sötétben Sebelt valami vasdarabbal fejbcsújtotta és súlyosan megsebesítette. Sebel feljelentette az esetet a temerini csendőrségnek, amely Jeisel ellen súlyos testi sértésért megindította a büntető eljárást.

Velimirovics Milán noviszádi kereskedő-segéd iddógált Temerinben a vasuti vendéglőben. Időközben betért oda egy utazó is, akinek kabátját, kalapját és keztyűit elakarta emelni, azonban tettenérték és átadták a csendőrségnek.

A Noviszádi Református Egyházi Dalárda folyó hó 19-én, vasárnap délután 3 órakor tartja meg évi rendes közgyűlését, melyre ezúton hívja meg alapító, pártoló és működő tagjait a vezetőség.

Csökkent a sorsjegyláz Noviszádon

Dühöse az emberek, mert nem nyernek s már az Osztálysorsjegyek iránt sem érdeklődnek

Ha visszatekintünk az elmúlt négy-öt esztendőre, amely a gazdasági élet fokozatos leromlásához vezetett, megállapíthatjuk, hogy milyen mértékben rosszabodtak a viszonyok, olyan mértékben emelkedett a nyereszkesedés utáni vágy. Ez csak logikus következménye az elszegényedési processzusnak és a nehéz kereseti viszonyoknak, amelyek súlyosan ránehezdedtek az életstandart fenntartásáért küzdő emberiségre.

Az elmúlt két esztendőben szinte a paroxizmussig fokozódott az emberek játékszenvedélye, a könnyű nyereszkesedés utáni vágy, az a bizonyos cinikus álláspont, amely a „va banque” játékban merül ki.

A munkanélküliség is nagy mértékben járult hozzá, hogy az emberek a sorsjátékban keresték azt a bizonyos „kivezető utat”, amely esetleg ezrekhez és százezrekhez juttatja a játékost, a mindenre elszánt munkanélküli egyént, aki amugysem reszkiroz sokat, ha a játékban próbál szerencsét. Ilyen körülmények között azután valóságos sorsjegymánia fejlődött ki Noviszádon s aki csak tehetett, utolsó pénzét is sorsjegyre tette fel. De ne higgyük, hogy kizárólag a kétségbeesett egzisztenciák keresték a könnyű megdagodásra kínálkozó alkalmat. Noviszádon ugyszólván mindenki játszott, még az a kis temerini cseléd is, aki csekély fizetését a kollektórhöz vitte, hogy osztálysorsjegyet vásároljon rajta.

Nem kétséges, hogy az Állami osztálysorsjáték a legjobb auspiciummokkal terjeszkedett a Vajdaságban, ahol a gazdasági viszonyok a legrosszabbak s így a játékszenvedély a legnagyobb. A nyeremények horribilis összege olyan hihetetlen vonzóerőt gyakorol az emberekre, hogy a kibocsátásra kerülő sorsjegyeket szinte napok alatt kapkodták el.

A tulajdonképpeni fordulat csak akkor következett be, amikor a szerencse, amely kezdetben több ízben is rámosolygott Noviszádra, ezúttal hátat fordított a buzgó sorsjegytulajdonosoknak s azok a bizonyos főnyeremények is más országgrészekbe vándoroltak. Kezdetben csak bosszankodtak az emberek, később már dühösködtek, legutóbb pedig már keserű rezignációval teljesen lemondottak a további játékról.

— Nem érdemes játszani — mondják az emberek —, hisz amugysem nyerünk.

Ugylátszik, hogy a játékszenvedély fokozatos csökkenése másut is éreztetett hatá-

sát, mert az osztálysorsjáték ezúttal nagyobb nyereségi valószínűséggel bocsátotta forgalomba legújabb kőlját. Ezentul annak a sorsjegye is nyer, akinek a sorsjegyet nem huzzák ki, vagyis a befektetett összeg egy részét a teljesen „lecsuszott” sorsjegytulajdonos is visszakapja.

Ugy látjuk azonban, hogy ez az injekció sem segített, legalább a Vajdaság területén nem, mert a sorsjegyek már nem találhatnak olyan könnyen gazdára, mint a múlt esztendőben, vagy két évvel ezelőtt. A kollektörök ugyan most is tekintélyes forgalmat bonyolítanak le, de a várva-várt „run”, az érdeklődés fokozása, nem következett be. Az emberek megunták az örökös „várakozást”, a főnyeremények csak a legritkább esetben „ütnek be”, azután a megélhetési viszonyok is rosszabodtak, a pénz is kevesebb lett, így azután valóban nem érdemes tovább játszani.

Csak a javíthatatlan professzionista játékosok ragaszkodnak még mindig sorsjegyükhöz, azzal érvelve, hogy Monte Carloban is csak az nyer, aki mer, már pedig mindig vannak olyanok, akikre a szerencse rámosolyog, miért ne lehetnének ők azok, akik ebben a mosolyban részesülnek.

Az ilyen és hasonló okoskodás azonban már nem válik be mindenképp s bár nem kétséges, hogy az osztálysorsjáték valóban a legszolidabb, legegyszerűbb és legjobb alkalom arra, hogy a szerencsés nyerő esztendőkre biztosítsa egzisztenciáját s bár az osztálysorsjáték korrektségéhez nem férhet szó s a huzás is állami ellenőrzés mellett bonyolódik le,

a sorsjegyláz teljesen csökkent Noviszádon s már csak azok játszanak, akik nem tudnak lemondani játékszenvedélyükről.

Egyébként pedig a közönség pálfordulása nem is annyira az osztálysorsjátéknál, mind inkább a felburjánzó magánsorsjátékoknál éreztetni hatását. Az újságírók sorsjátéka is elkésztette a noviszádiakat, mert ugyszólván egyetlenegy noviszádi sorsjegytulajdonos sem nyert a legutóbbi huzáson, pedig Noviszádon nem kevesebb mint 2000 sorsjegy fogyott el. Mindezek a tünetek annyira elkésztették az embereket, hogy teljesen elfordultak a különböző sorsjátéktól s pénzüket inkább hasznosabb dolgokba fektetik.

Nincs spanyoljárvány Noviszádon

Csak könnyebb lefolyású influenza megbetegedések fordultak elő

A napokban rémhírek terjedtek el Noviszádon, hogy a spanyolnátha ismét tömegesen szedi áldozatait a városban. Több magánháznál csakugyan a spanyolnáthára emlékeztető megbetegedések fordultak elő, számszerűen pedig magas lázzal feküdtek az ágyba. Miután a magánorvosok is megállapították, hogy a betegek nagyrésze influenzás tünetek között betegedett meg, a városi tisztifőorvosi hivatalhoz fordultunk felvilágosításért. Adamovics Pera dr. főorvos a következőket mondotta a „Délbácska munkatársának a megbetegedésekkel kapcsolatban:

— Igaz ugyan, hogy a változókéony idő következtében többen influenzában betegedtek meg, de egyetlenegy esetben sem állapítottuk meg a spanyolnáthát. Csak közönséges influenza megbetegedésekről van szó, amelyek ebben az évszakban rendszerint nagyobb mértékben lépnek fel. A magánorvosok sem jelentették a főorvosi hivatalnak, hogy bárki spanyolnáthában betegedett volna meg. Miután tehát csak könnyebb lefolyású influenzáról van szó, a főorvosi hivatal nem tartotta szükségesnek, hogy különleges óvó-

intézkedéseket foganatosítson. A város egészségügyi állapota egyébként a lehető legjobb. A járványos betegségek csak szórva-nyosan lépnek fel s mindezideig csak 7 sarlach és 12 kanyaró megbetegedésről kaptunk jelentést. Természetes, hogy minden egyes esetben szigoruan elkülönítettük a betegeket.

— A tífusz megbetegedések száma a minimumra csökkent, a többi fertőző betegségek közül pedig egyetlenegy újabb megbetegedés sem fordult elő. Nincs tehát okunk panasza s nem kell tartanunk a spanyol influenzától sem, amely minden valószínűség szerint ebben az évben is elkerül bennünket. Miután azonban a szeszélyes időjárás következtében az emberek hajlamosabbak a légcsőszervi és hurutos megbetegedésekre, mindenestre ajánlatos, ha antiszeptikus szerekekkel fertőtleníttük a szájüreget, amint hogy feltétlenül ajánlatos, ha rendszerint kiöblítjük a torkunkat, az uccán pedig óvakodjunk a meg-hűléstől. Aki a fertőzést megelőzi, a legbiztosabban elkerüli a betegséget.

A tisztifőorvos megállapításait egy noviszádi magánorvos is megerősítette, aki

ugyancsak kijelentette a „Délbácska“ munkatársának, hogy bár rengeteg sok a náthás és influenzás betegek száma, egyetlenegy eset-

ben sem lépett fel a spanyol influenza s így aggodalomra egyáltalában nincsen ok.

A tüzelőfa árai változatlanok s valószínűleg csak március végén alakulnak ki az új árak

Engedett a hideg, de a tüzelőfa nem lett olcsóbb

Azok, akik az idei borzalmas telet végig szenvedték, bizonyára némi rézignációval vizsgálják házi költségvetésük felbillenését, amely a rengeteg tüzelőfaszükséglet következtében hatalmas rést ütött a háziasszonyok kiadási tételeibe. Soha olyan kitünő konjunktúrája nem volt a fa és szénkereskedőknek, mint az idén, akik a sok enyhe tél után végre jelentékeny plusszal zárhatják le ezévi üzletmenetüket. Eleget panaszkodtak az előző években, amikor a rengeteg fa mind a nyakukon maradt, nem irigyeljük tehát tőlük a tekintélyes hasznot, amelyhez a szokatlanul kemény tél segítette őket.

A tavasz közeledtével azonban csakhamar megcsappant a tüzifakereskedők forgalma is. Aki csak teheti, már nem fűti a kályháját, mert a Fruskagóráról tavaszi szelelő fujdogál. Igaz ugyan, hogy a tegnapi vihar és a meteorológiai állomás jelentése, mely északnyugati szeleket helyez kilátásba, újabb injekciót jelent a tüzifakereskedők forgalmában, de a tél mégis csak utolsó óráit éli s így mindenki jogosan feltehető, hogy a tüzelő olcsóbbodott, amint hogy minden évben ebben az időszakban olcsóbbodik.

Megkérdeztünk erre vonatkozólag egy noviszádi fakereskedőt, aki a következőkben számolt be a jelenlegi helyzetről:

— Igaz ugyan, hogy az időjárás megennyhült, de a tüzelőfa árai még mindig változatlanok, vagy ahogy szakszerűen mondanánk a „tendencia változatlanul fesz“. A nagykereskedők nem hajlandók lemenni az árakkal s így mi sem természetesebb, hogy mi sem szállíthatjuk le a jelenlegi árakat.

Ezidő szerint a boszniai tüzelőfa vagon-tételenként 22—24.000 dinár, a szlavóniai fa pedig 23—25.000 dinár. Detailban a prima-

minőségű fa árai 600 és 670 dinár között váltakoznak ölenként. A legnagyobb tél idején is változatlanul ugyanilyen árak mellett árusítottuk a fát.

— Az árak olcsóbbodása csak március végén várható, amikor az exportőrök is újabb kalkuláció alapján kínálják az árut. Ilyenkor rohamos árszállítás lép fel, amely a nyári időszakban éri el kulminációját. Aki tehát téli szükségletéről akar gondoskodni a leg-helyesebben cselekszik, ha a nyári folyamán szerzi be a tüzelőfát, mert sokkal olcsóbban juthat hozzá, mint télen.

Erdekes megállapítás egyébként, hogy e tekintetben Noviszádon egészen más az emberek gondolkodásmódja, mint másutt. Csak kivételes esetekben fordul elő, hogy valaki már a nyáron gondoskodik téli szükségleteiről.

— Ráérünk még, nem olyan sürgős — mondják az emberek s csak akkor eszmélnek rá, hogy a saját zsebük ellen vétettek, amikor a hideg már beköszöntött. Sokan vannak, akik mindig abban a reményben ringatják magukat, hogy „a fa amugyis olcsóbb lesz“, nem érdemes tehát siettetni a vásárlást, pedig már esztendő óta tapasztalhatjuk, hogy a fapiac árai változatlanok s hogy egyetlenegy szükségleti cikk sem olcsóbbodott vagy olyan mértékben szállt volna le, amely az optimisták reményeit igazolná. Mindennel úgy vagyunk az életben s szinte görcsös ragaszkodással mindent csak „másnapra“ szeretünk elhalasztani s e tekintetben egyáltalában nem követjük a németek példáját, akik szívesen ragaszkodnak bölcs közmondásukhoz, amely azt mondja, hogy „Was Du heute kannst besorgen, das verschiebe nicht auf morgen!“

A temerini komlótermelők szövetkezetének nagygyűlése

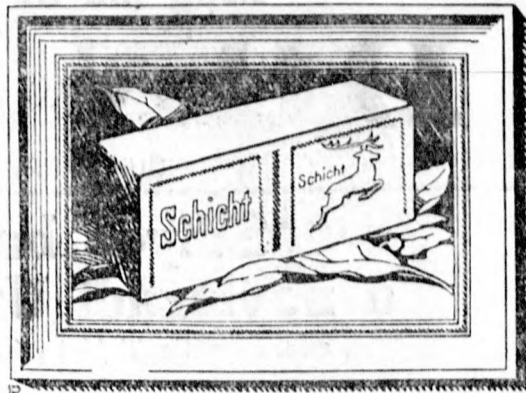
Temerinből jelentik: A temerini komlótermelő szövetkezete nagy gyűlést tartott csütörtökön délelőtt a Kalmár-féle nagyvendéglőben. A gyűlésen megjelentek a helyi vezetőségen kívül Gerich István, Peci Popovics Pál és dr. Petrovics Milos noviszádi földbirtokosok és komlótermelők. A gyűlést 10 órakor nyitotta meg Vigó József másodbíró, a helyi szervezet elnöke. Utána Peci Popovics Pál tartotta meg nagyhatású szakelőadását az elmúlt évi katasztrófális helyzetről s a komlótermelés jövőbeni kilátásairól. Az elmúlt évi komlótermés a mostoha időjárás következtében nagyon balul ütött ki — mondotta az előadó, — de más természetű is fáradunk, izzadunk s a termés eredményét senki sem biztosíthatja előre különösen annak áralakulását nem befolyásolhatja. A vajdasági komlótermelők azonban a legjobb minőségű talaj birtokában vannak egész Európában s a legjobb minőségű komlót is termelik normális esztendőben, úgy hogy a jugoszláviai komlóval sem a csehországi sem a németországi komló nem versenyezhet.

Aki nem bírja a komlótermeléssel járó nagy kiadásokat az — szerinte — jól tette, ha már az első évi kudarc után kidobta a komlót, de arra buzdítja a termelőket, hogy aki bírja, tartson ki, mert a komlótermelésnek újra visszatér a szüretje.

A komló ár alakulásának okairól is beható felvilágosítást adott Peci Popovics. Fel-tárta az okokat, amelyek kedvezőtlené tették a vajdasági komló árának alakulását.

Majd felemlítette, hogy a komló értékesítésének előidézésére a földmivélsügyi miniszter minden erkölcsi támogatást meg fog adni. Peci Popovics után dr. Petrovics Milos eszterelte a jugoszláviai komlótermelők előnyösebb helyzetét a külföldi komlótermelőkével szemben. Mi ugyanis olcsóbban jobbat és többet termelünk mint akár Csehország, akár Németország s kitartással a nevezett országok termését le fogjuk gyűrní; a mi komlónk lesz a legkeresettebb az egész világon, ami az áralakulást is lényegesen befolyásolja, megjavítja.

Nagyban folyik a felvilágosító munka a külföldön a jugoszláviai komló legjobb minősége felől. Gerich István a szövetségben való tömörülésre hívta fel a komlótermelőket, mert a szövetség keretén belül sokkal jobban értékesíthetik termésüket mint külön-külön. Példát is hoz fel, amelyben a saját és egy temerini termelő komlójának értékesítését adta elő. Az illető temerini termelő, aki a szövetség megkerülésével adta el komlóját 6—7 száz dinárral kevesebbet kapott métermázsánként, mint ő, aki a szövetségen belül bocsájtotta áruba termését. Néhány a komlótermelésre vonatkozó fontosabb, de kisebb ügyről szól még, majd felhívta a temerini Szövetkezetet, hogy csatlakozzék ahhoz a mozgalomhoz, amelynek az a célja, hogy a közép-európai komlótermelő szövetség Noviszádon tartsa idei kongresszusát. Végül Peci Popovics a helyiszervezet elnökének sürgős távozása miatt maga zárta be az ülést.

Mintaképe minden szappannak

a Schicht-Szarvas-szeppan.

Évtizedek óta igyekeznek az összes szappangyártók a Schichtszappan jóságát utólag.

Dicséret akarja egy szappangyártó vagy kereskedő a maga szappanját különösen, akkor azzal jelöli meg, hogy „olyan jó mint a valódi Schichtszappan“. Amire Önnek szüksége van, az nem az olyan jó mint, hanem Önnek a legjobb kell:

Schicht-szappan

amely csakis a

szarvas-jeggyel valódi.

Válaszom dr. Násztity Dragolyub helyreigazító cikkére

„Amikor a seprő még egészen új“ című cikkre dr. Násztity Dragolyub orvos ur három pontban foglalta össze helyreigazító cikkét, mely pontokra a következő megjegyzéseim vannak:

1. Tény az, hogy az apa — Czirok János — az esetet a plébánia irodájában előttem s az akkor épen jelen volt főtisztelendő Futó Ferenc pancsevói plébános ur előtt ugy adta elő, ahogy az az eredeti cikkben elmondva volt.

2. A 165 dinár, meg a 225 dinár közötti különbség onnan eredhet, hogy az apa — Czirok János — a harangozó által cédulára fölirt összeghez hozzáadta azt az összeget is, amit a kántornak bucsuztató címén külön kellett fizetnie s ami a kántor részéről egészen jogos követelés volt a megrendelt bucsuztatóhoz képest.

3. A cédula ügyében nem az a fontos, hogy mekkora terjedelmű volt az, fél iv-e, negyed-e, vagy csak nyolcad; sőt az sem döntő fontossága, hogy arra a cédulára mi volt írva, hisz erről maga az eredeti cikk sem tesz említést, hanem igenis fontos megállapítás az, hogy Czirok János a dr. Násztity Dragolyub orvos úrtól kapott cédulával, illetőleg szerinte halottkémi jegyzőkönyvvel nem az anyakönyvi hivatalba ment, ahova pedig mennie kellett volna, hanem a bíróhoz, akinek a halottkémi jegyzőkönyvhöz, magyarán megmondva semmi köze. Ebből pedig az a sajnálatos visszaélés ütközött ki, hogy a rendőrzet engem hivatalosan felelősségre vont olyan dologban, amihez a törvény nem ad beavatkozási jogot a falusi kisbírótól föl egész az államtanácsig és a községi törvénybírótól föl egész a kuriáig senkinek.

Egyebekben szívesen elhiszem dr. Násztity Dragolyub orvos urnak, főleg ha állítja, hogy orvosi rendelőjében a pácienseivel nem szokott politizálni, mert ott csak kötelességét teljesíti.

Szrbobrán, 1928. február 18.

Berecz Kálmán plébános.

Még ma az APOLLO-ban:
DON JUAN

JOHN BARRYMORE a főszerepben.

**Súlyos baleset történt
a noviszádi Uránia nyomdában**

A szerencsétlenül járt gépmestert a kórházba szállították

Pénteken az esti órákban súlyos balesetet szenvedett a noviszádi Uránia nyomdávalat gépmestere. Jovánovics Tászó gépmester az üzemben levő gép mellett foglalkozkodott, miközben igazítani valót talált a gépen. Eközben a gép elkapta munkásköpenyének ujját és vele együtt a gépmester bal alsó karját is a fogaskerekek közé szorította.

A szerencsétlenség láttára a gépet azonnal leállították, de csak a gép szétszedése után lehetett kiszabadítani a sebesült gépmester karját a kerekek közül. Ez a művelet mintegy félóra hosszat tartott, miközben Jo-

vánovics Tászó súlyos sérülése és nagy vérvesztése ellenére önmaga irányította utasításával a gép leszerelését. Amikor végre a súlyosan sérült embert sikerült kiszabadítani a kerekek közül, az időközben odaérkezett tisztí főorvos első segélyben részesítette, majd kórházba szállította.

Tegnap érdeklődtünk a noviszádi kórházban a súlyosan sebesült gépmester állapota iránt s azt a felvilágosítást kaptuk, hogy Jovánovics Tászó már valamivel jobban érzi magát, felépülése azonban hosszabb időt vesz igénybe.

**A Sevensik kvartett
jubiláris hangversenye**

Hétfőn tartja a Szloboda nagytermében ezidei második és jubiláris hangversenyét a világhírű cseh vonósnegyes Grisold Emil közreműködésével. A hangverseny iránt az egész városban igen élénk az érdeklődés. A Zenebarátok Egyesülete, mely a hangversenyt rendezti, első rendezésével máris tanujelét adta önzetlen és csak a zenekultúrát szolgáló működésének. A helyáratat oly alacsonyan állapította meg, hogy a hangversenyre a szó szoros értelmében mindenki elmehet. Még néhány kisebb, de annál üdvösebb ujjtást eszközölt, melyekkel a közönség javát szolgálja. Az erkélyen a szokásos 120 szék helyett csak százat állítottak fel, hogy a közönség kényelmesebben üljön, a közismerten rossz hátsó páholyokat egyáltalán ki sem adják. A rendezésről az Egyesület zenekarának tagjai gondoskodnak. Az előcsarnokban szokássá vált tolongás elkerülése végett a ruhatárt áthelyezték a kávéházba. Ezuton is felkérjük a közönséget, hogy a kávéházi és étterem bejáratot használja, mert a közvetlen bejáratot lezárják.

Ugy a művészek, mint a műsor garantálják, hogy Noviszád ezidei, igazán elsőrangú szezonja újabb eseménnyel fog gazdagodni.

A német színészek vendégtéka Noviszádon. A német színészek második noviszádi vendégtéka iránt nagyszabású érdeklődés nyilvánul Noviszádon. Az érdeklődés elsősorban Molnár Ferenc „Játék a kastélyban” című vígjátéka felé fordul, amelyet a német vendégek elsőrendű szereposztásban mutatják be. A darabot egyébként Berlinben 300-szor adták elő, óriási sikerrel. Molnár Ferenc komédiája február 22-én kerül színre, másnap pedig Ludwig Fulda „Jugendfreunde” című darabját adják elő a kitűnő színészek. Jegyek már elővételben kaphatók a német könyvkereskedésben. (Menráth palota)

— **Meghülésnél, náthaláznál, torokgyulladásnál, idegfájdalmaknál, inszaggatásnál naponta fél pohár természetes „Ferenc József” keserűviz rendes gyomor- és bélműködést biztosít.** Egyetemi orvostanárók véleménye szerint a **Ferenc József** víz hatása gyors, kellemes és megbízható.

KRAXNER-VEKDÉGLŐ — DARÁNYI-UTJALEP 1.

Kedden, február hó 21-én nagy

Farsangi mulatság. Zenét a közke-

velt **temerini**

Buzás-rezes-

zenekara szolgáltatja.

**Bécsben kulminált a Duna
áradása, a Felső-Dunáról
nagyfoku apadást jelentenek**

Bécsből jelentik: Az alsóausztriai vízrajzi intézet közli, hogy a Dunának tegnap reggel 8 órára megjósolt vizállása a Reichsbrücknél 365 centiméterrel bekövetkezett. A Duna felsőfolyása Tulln mellett már csökkenőben van és Tullnban 280 a maximum. Bécsben a víz emelkedése a 365-ös vizállással elérte tetőfokát, ezután gyors apadás következik. Bécs alatt még könnyű emelkedéssel kell számolni, azután itt is bizonyos csökkenés következik be.

A budapesti földmívelési minisztérium vízrajzi osztálya jelenti: A Felső-Dunán beállott hirtelen és nagyfoku apadás következtében az árvíz nem fog olyan magasságot elérni, mint amilyen a tegnapelőtti rohamos áradásból következtetve várhatónak látszott. Budapestén a tetőző vizállás február 21-re várható és körülbelül az alsó rakodópart szintjét fogja elérni. A tegnapi dunai vizállások: Linz 228, Stein 390, Bécs 365, Pozsony 490, Komárom 436, Budapest 330. Baja 166, Mohács 170.

Épületfa, deszka, léc

és egyebek legjobban beszerezhető

LIŠIĆ fatelepen, a csatornán tul.

**Uj vezetőséget választott
a hódásági Polgári Kaszinó**

Hódásgról jelentik: Most tartotta meg rendes évi közgyűlését a Polgári Kaszinó a Heitz-féle szálló nagytermében. Dr. Ertl János elnök távollétében, Reimann Bálint alelnök nyitotta meg a közgyűlést, majd az elmúlt évről szóló jelentést ismertették, megadták a felmentvényt a távozó vezetőségnek és áttértek a választásra.

Elnökké egyhangulag ismét dr. Ertl János vezérigazgatót választották, alelnök lett Reimann Bálint, első titkár Krieg Antal, másodtitkár Schwendemann Antal, ügyész dr. Trischler Aladár, háznagy Schwerer Alfréd, pénztáros Tuffner János. A választmány tagjai: Schwendemann Mátyás, Fischer Péter, Sutter József, ifj. Haag Antal, Blaha Fábán, Brunner István, Baumgartner Ferenc, Leopold

József és Lessmeister Lőrinc. Számvizsgálók: Pfister Ferenc, Walter József és Weber Péter. A könyvtári bizottságba Klemm Márton, Brunner Mátyást és Benderek Pétert választották. A választás megejtése után dr. Trischler Aladár indítványára, az egyesület jegyzőkönyvi köszönetet szavazott az Ertl családnak nemes adományáért, amellyel a Kaszinót néhai Ertl János országgyűlési képviselő a Polgári Kaszinó felejtethetlen érdemű elnökének életnagyságu képével ajándékozta meg.

A lelkes hangulatban végetért közgyűlés után a Néger jótékony asztaltársaság tartotta meg évi közgyűlését. Az asztaltársaság a Polgári Kaszinó keretein belül működik és mint minden esztendőben az elmúlt karácsonykor is sok szegénygyermeket látott el ruházattal és egyéb adománnyal. A közgyűlés nagy lelkesedéssel vette tudomásul az egyesület jótékony működéséről szóló beszámolót majd a választást ejtették meg. Elnök lett Leopold József, alelnök Sutter József, titkár Klemm Ferenc, pénztáros Munk József. A választmány tagjai: Wilhelm Márton, dr. Ertl János, Reimann Bálint, Blaha Fábán, Tuffner János, Wittner Jakab, Brunner János, Possert József, Lukács János és Schwerer Alfréd.

NAGY ÁLARCOSBÁL

Farsang utolsó vasárnapján, ma este 9 órakor a Slobodában. Délután 3-6 ig **Jelmezes gyermekbál.** Rendezi **Rosenberg** táncmester.

Tőzsde

1928 február 18

Zürich

Páris 2043.50, London 25.34.50, New-York 519.90, Brüsszel 73.20, Milanó 27.54, Amsterdam —, Berlin 124.05, Bécs —, Budapest 90.85, Szófia 3.75.5, Prága 15.40.50, Varsó —, Beograd 9.13.25, Bukarest 3.20.

Noviszádi terménytőzsde

(Hivatalos jegyzések)

Buza, bácskai 77—78 kg-os d. k. kötés 340—345, bácskai 78—79 kg-os d. k. kötés 340—347.50, felsőbánáti, d. k. kötés 335—340, szerémi, 77-78 kg-os, dupl. k. kötés 340—345. Rozs, bácskai, 72, 2°/_o, d. k. kötés 305-315. Arpa, bácskai 66 kg-os d. k. 295—305, macedoniai, eredeti d. k. kötés 240—245. Zab, bácskai, dupl. kassza kötés 250—260, bánáti, duplikát kassza kötés 250—260—, szerémi, duplikát kassza kötés 250—260, szlavóniai, duplikát kassza kötés 250—260. Tengeri, bácskai d. k. kötés 240—247.5, bácskai, III-IV. d. k. kötés 250—257.50, bácskai, IV-V. d. k. kötés 252.5—260. bácskai, fehér, dupl. k. kötés 255—260, bánáti, Vrsac paritás d. k. kötés 250—255, bánáti, III-IV. Vrsac p. d. k. kötés 252.5—260, szerémi, duplikát kassza kötés 242.5—250, szerémi, III-IV. dupl. k. kötés 250—257.50. Buzaliszt, bácskai 0-ás gg és g d. k. 475-485, bácskai, 2. sz. kenyérliszt d. k. kötés 455-465, bácskai, 5. sz. kenyérliszt d. k. kötés 435—445, bácskai, 6. sz. kenyérliszt d. k. 370—380, bácskai, 7. sz. kenyérliszt d. k. kötés 300—310, bácskai, 8. sz. takarmányl. d. k. kötés 225-240. Buzakorpa, bácskai, jutazsákban d k 210—220, szerémi, jutazsákban, d. k. kötés 210—220, szlavóniai, jutazsákban, d. k. kötés 200—210. Bab, bácskai fehér, 3—4 százalékos d. k. kötés 360—365.

Irányzat: tartós.

Értesitem a n. é. közönséget és ismerőseimet, hogy **Jevrejska ucca 5. szám alatt elsőrangú**

borbély és fodrászüzletet

nyitottam. Szolid és pontos kiszolgálás mérsékelt árak mellett. Szives támogatást kérek tisztelettel!

Klemm Károly.

Berlini képek

Ötórai tea

és némi tanulság

Tegyük fel, hogy egy férfi egyszer délután öt és hat óra között szabad — ez ugyan teljesen kizártnak tetszik, miután b. nejeink igényeinek kielégítése miatt barmokként a késő éjjeli órákig kell dolgoznunk — tegyük azonban fel, hogy egyszer mégis ráér egy berlini polgár és szívesen táncolna ebben az időben, amiért felteszi magában: el fog látogatni egyszer egy előkelő hotel halljába ötórai teára, ahol annyi fiatal nő táncol és ahol ő is kellemesen tölthetne el két órát. Mit fog vajjon tapasztalni azalatt a két óra alatt ez a férj? Azt amit e sorok írójá. A következőt:

E sorok írójá egy napon, öt órakor elment egy előkelő szálloda teadélutánjára, azzal az eltökélt szándékkal, hogy ott táncoljon. Miután egyenesen hivatalból jött, világosszürke ruha volt rajta, de megnyugtatta magát, hogy mégis csak fog vele valaki táncolni, ha mindjárt világosszürke ruha van is rajta. Tévedett. Senki sem táncolt vele. Egy csomó zsakettes, csikosnadrágos, ifjú szállott méhként virágtól viráig, hölgytől hölgyig, táncolt charlestont és tangót, amint azonban a világos szürke ruhába öltözött úr kért fel egy hölgyet — azonnal kosarat kapott. Nem táncolhatott.

„Talán nem öltöztél megfelelően“ kérdezte önmagától „legközelebb, ha ismét szakíthatsz magadnak két órai időt, te is felveszed délutáni ruhádat és akkor minden rendben lesz“. Így nyugtatta meg magát és legközelebb úgy is cselekedett. Egyszer ismét volt egy szabad délutánja és elment az ötórai teára — zsakettben, csikos nadrágban. És táncolt, nem kapott kosarat. Mint a méh, szállott hölgytől hölgyig, nagyszerűen szórakozott és csak azt nem értette meg, miért nézi ferde szemmel őt a többi fiatalember. Talán valami hiba van rajta? Nem. A három utolsó táncot egy nővel táncolta és a tánc befejezténél, a nő kezét adott neki, megköszönte és egy papírszeletkét csusztatott a kezébe. Ohó, meghívó találkára! Gondolta magában és boldogan sietett asztalához. Mekkora volt azonban meglepetése, amikor kinyitotta tenyerét és abban — ötmárkás bankjegyet látott. Gyorsan felkelt, hölgye asztalához ment és a következő szavakkal tette le a pénzt: „Bocsásson meg Nagyságos Asszonyom, Ön tévedett, én nem vagyok Gigolot. A hölgy mé-

lyen elpirult, megvetéssel válaszolt: „Ha ezt tudtam volna, nem táncoltam volna önne!“

„Nem szabad tehát mégsem úgy öltözni, mint a Gigolok“, vonta le a tanulságot „legközelebb diszkréten öltözködj, hogy megkülömböztethessenek a hivatásos táncosoktól“. — Így is történt. A főúr a túlszűfolt teremben egy kis asztalkánál helyet szorított részére, ahol egyedül ült egy elragadó hölgy. Az úr meg volt elégedve. Amint megszólaltak a hegedűk, udvariasan megkérdezte szomszédnőjét: „Táncol Ön Nagyságos Asszonyom?“ — Sajnálom, csak egy bizonyos urral táncolok“ — volt a lesújtó válasz. — Ez baj, gondolta az úr, de talán azért tartózkodó, mert valamely asztalnál talán a férje ül. Nemsokára azután meg is jelent az a bizonyos úr: egy Gigolo volt. A nő szíve szerint táncolt és amikor visszajött az asztalhoz és látta szomszédjának kétségbeesett arcát, bájos mosollyal igyekezett megnyugtani: „A férjem nem szereti, hogy társasági urakkal táncoljak. Csak hivatásos táncosokkal táncolhatok“.

Azóta ezen sorok tánckedvelt írójá nem jár többet ötórai teákra egyedül, mert partnert keresni tiltja hivatalos elfoglaltsága és — hites felesége.

A csendő bűne

A párisi hadbíróóság előtt derék, jóképű csendőr állott vádlotként, szökés miatt. A vád szerint meglehetősen furcsa körülmények között szökött meg. A laktanyában civilruhába öltözött kiment a pályaudvara, megváltotta a Marseilleig szóló jegyet és ott öt évre leszerződött az, idegen légióhoz. Természetesen álnév alatt. Az afrikai pokolban valóságos hősként viselkedett, vakmerően harcolt, megsebesült, számos kitüntetéset kapott és századában ő volt az egyedüli akit sohasem kellett részegség miatt megbüntetni. Egy véletlen folytán azonban kiderül személyazonossága és szökevényként hadbíróóság elé állítják.

A vádló nem tudja mihez fogjon vele. Valóságos rejtély ez az ember. A védő védőbeszédében pillanatnyi emlezzavar címén kéri felmentését, ezzel szemben az orvosok azt állítják, hogy teljesen beszámítható. Az elnök utolsó erőfeszítéssel igyekszik a vádlóra hatni hogy mondja meg az igazat. A csendőr rettenetes leküszölgését viv végül mégis csak megszólal: „Elnök ur, nős ember vagyok! Felesé- gem van, aki minden nap megvert! Nem bir-

Dr. OETKER
BACKIN
SÜTŐPORRAL SÜT!

A 104 receptet tartalmazó könyvet kímé-
natra ingyen és bérmentve megkér-
jük.

Dr. Oetker d. z. o. z., Maribor

féle képes receptkönyv, 200 elsősorú
recepttel, 51 képpel. Ára 5 dinár. Min-
denütt kapható, esetleg közvetlenül

Dr. Oetkernél, Maribor.

tam ki tovább! Elsősorban a megalázó: csendő, akit megvernek. Azután meg a testi fájdalmak. Néha ugyan arra gondoltam, hogy visszaverem, mielőtt azonban sor került volna erre visszarettentem: én az erős férfi csak nem verem meg egy gyöngé nőt?? A szenvedésem már tűrhetetlen volt, esténként a szolgálat után hideg verejték verte ki a homlokom, ha rá gondoltam, hogy mi vár otthon. Egyszer azután betelt a mérték: nem tudtam tovább tűrni. Levetettem tarka kabátomat és menekültem... egyenesen az idegen légióba, ahol mégis kevesebb szenvedés várt reám.“

A bíróság rendű etlen nyugalommal hallgatja végig a történetet. Egy pillanatnyi csönd után az elnök kihirdeti az ítéletet: B. csendőr a bíróság a szökés vádjá alól felmenti, azzal, hogy 48 órán belül régi állomáshelyén kell jelentkeznie.

A hatalmas ember szinte összeroskad az ítélet hallatára. Védőtől tudta hogy felesége a lakást hűen őrizte, várva, míg szeretett férje visszatér...

Egy tüneményes élet története, a cselédsorból, a halhatatlanságig

— Szemelvények Jászai Mari, a legnagyobb magyar tragika naplójából —

3.

Mikor anyánk meghalt, minket gyerekeket is széthordtak, kit a halál, kit szegény atyafiak. Engem egy igen szegény fejkötőpucoló ángyom vitt el Pannonhalmára. Itt tanultam meg olvasni.

Akkor ismertem meg az első örömet. Mintha megéreztem volna: mi lesz nekem életem végéig a könyv! Egyetlen igaz szerelmem. Családom. Életem gyönyörű betöltője, amely mindig pótolta nekem az embereket.

Emlékszem, mekkorát kiáltottam azon a küszöbön be a konyhába, amikor az első értelmet kislabilizáltam az ábécés könyvemből:

— Ángyil hiszen én tudok olvasni!

Kedves, szép vasárnap, sohasem felejtetek el! Mi is lett volna belőlem könyvek nélkül és ekkora kíváncsisággal?! És senki hozzá, aki szóval tanított volna, mert hiszen az a hat esztendő a kis ursulitáknál katekizmussal, Bibliával meg kézimunkával telt el.

Mire egy esztendő után visszavittek Győrbe, már otthon volt a dolgos, rendes és ríreg mostoha, akinek egyre-másra születtek a

gyerekei. Nagy volt a gondja, temérdek a dolga mert emberségesen etetett és tisztán tartott bennünket. Nem is azt a sok hirtelen pofont panaszlom fel az emlékének, amiket ő maga osztogatott, hanem azokat a „nagy veréseket“, amiket a dologból este fáradtan megjött édesapámmal méretett rám kegyetlen mindennapos árulkodásával. Hogy bírták ki azt a sok gyerekköltözést hallgatni és azt a vérző, vonagló, gyerektestet elnézni?! Valóban kevesebb szeretettel még nem neveltek fel gyereket, mint engem. Emberi kezét csak akkor éreztem hozzám érni, ha ütött.

Félelem, reszkető állati félelem volt az egész életem. Ezzel ébredtem, ezzel mentem az iskolába, ezzel jöttem haza és ezzel fektüdtem le. Mindig a veréstől féltem. Mindenért vertek, egy elvesztett horgolótűért, egy beszakadt szoknyáért, egy letépett virágért. Véresre vertek, meztelenre vetkőztetve, vizes kötéllel.

Rejtve ébredtem bennem a menekülés vágya. Irigyletem az úri cselédeket, akik olyan boldogságban élnek, hogy nem verik. Szolgál- ni menni volt egyetlen vágyakozásom.

Legelőször a Karsay-családnál szolgáltam. Akinek házában ingyen laktunk. Hétköznapokon iskola előtt föl kellett járnom hozzájuk a cipő- jüket tisztogatni, vasárnap délután pedig a gyerekekkel kellett játsznom. Soha el nem felejtetem ezeket a vasárnap délutánokat. A Karsay üveges folyosója tele volt a magyar írók és művészek arcképeivel. Hogyan kezdődött,

hogyan nem, elég az hozzá, hogy az úri gyerekek kitalálták, hogy ha egy képre rámutatnak és azt mondják: „Nézd Mari, ez meghalt“, hát én rögtön egy sirató jelenetet játszom el a kép előtt, tépem a hajam és folyik a könnyem. A többi gyerek is bög, amíg csak valaki közbe nem szól és egy másik képre nem mutat, hogy: „No ne sirj, kis Mari, nézd csak, ez még él“. Erre én rögtön átcsaptam a legnagyobb örömbé, ugráltam, táncoltam és ujjongott az egész gyermekhad.

Elektrát játszottam 10 éves koromban! És a színháznak ekkor még a híré sem hallottam! Nos, ez volt a tehetség.

Itt jut eszembe gyermekkorom legnagyobb szenvedése és öröme. Mostohám egyik beteg gyerekét ringattam, magam is betegem. A bölcsőt és a kezemet összekötötték egy madzaggal s nekem azt kellett rángatnom. Krisztusom! Ugy éreztem, hogy meg kell ebbe szakadnom! Lázam volt tudom, de a kicsi bögött és mostohám a főzés mellől be-be sivitott: ringasd! A madzag minden megrántásánál azt hittem hogy szörnyet halok. Azt éreztem, hogy a világ legnagyobb boldogsága lehet nem ringatni, hogy a kis karom mázsát nyom és hogy lehetetlen megemelnem, hogy mennyei gyönyörűség volna aludni, örökre aludni. És csak ringattam. Akkor jött haza a bátyám, egy anyától, egy apától való édes testvérem, tíz évvel idősebb nálam. Cukrot hozott egy vastag, szürke stanicliban, gyümölcsös cukrot és azt kérdezte: „Hogy vagy kis Mari?“ Erre olyan érzést öntött el, amit kímoldani, leírni ma sem

Mi a civilizáció s mi a kultúra?

Dr. A. A. Friedländer német professzor szellemesen állította össze a disztinkciót a civilizáció és a kultúra között.

Civilizáció: Ha valakit meglökök és azt mondom — ezer bocsánat.

Kultúra: Ha egyáltalán nem lököm meg.

C.: Több nyelven beszélni.

K.: Az anyanyelvet tökéletesen birni.

C.: Művelt hangon beszélni.

K.: Okosan hallgatni.

C.: Köhögésnél és tüszentésnél a kezét száj elé tartani.

K.: A zsebkendőt igénybevenni.

C.: A feleséggel előzékenyen viselkedni, — de

K.: Otthon is.

C.: Orvosi vizsgálat előtt megfürdeni.

K.: Máskor is megfürdeni.

C.: A legújabb könyveket elolvasni.

K.: De a klasszikusokat is ismerni.

C.: Megvédeni a választójogot.

K.: De gyakorolni is.

C.: Ismerni az erkölcs parancsait.

K.: Alkalmazni is azokat.

C.: Szeretni a szülőföldet.

K.: A más hazáját nem gyalázni.

C.: A maga vallását megbecsülni.

K.: A pogányokat nem tüzzel-vassal tértetni.

C.: Diszítani a lakást.

K.: A lakásinségen enyhíteni.

C.: A gyermekek számára pénzt gyűjteni.

K.: A gyermekeket jól felnevelni.

C.: Autón végigrobogni az egész világon.

K.: Vándorolni és nézni.

C.: A jogot alkalmazni.

K.: Igazságosnak lenni.

C.: A bíróság előtt az igazat mondani.

K.: Mindig igazat mondani.

C.: A levélre való késő választást alaposan megindokolni.

K.: Azonnal válaszolni.

C.: Ajándékozni, hogy beszéljenek róla.

K.: Szégyenlős szegényeket felkeresni.

C.: Az ellenfelet fölénytel leteríteni.

K.: Érvekkkel meggyőzni.

C.: Ilyen magától értetődő dolgokat leírni.

K.: Azokat követni.

tudok. A mellemben éreztem. Forróság ömlött el rajtam, olyan édes forróság, hogy nevetni kezdtem. Felelni nem tudtam, csak nevettem a bátyámra. Később, valahányszor a dunyhám alá nyultam a cukorstanicliért, ez az édes forróság mindig végigfutott rajtam és a szám némán mondogatta: „Hogy vagy kis Mari?”

Igen korlátolt eszű gyerek voltam. Csak nagy érzések égtek bennem, éppugy mint később. Gondolkozni, tárgyilagosan itélkezni sohasem tudtam.

Mikor kijártam a hat elemet, egy kis kocsmába adtak szolgálónak. Itt csak arra emlékszem, hogy reggelként tele volt a cipőm svábbogárral és hogy ettől nagyon undorodtam. Arra sem emlékszem, hogy meddig voltam itt. Azután még más három háznál szolgáltam Győrött, s most úgy tűnik fel előttem, hogy mindenütt csak rövid ideig. Veöreös Imréknél hét gyermek topánkáját kellett tisztogatnom. Egész nap ezt a hét úri gyermeket szolgáltam ki és lopogattam a perselyükből a pénzüket. Mikor egy forintot összeloptam, annyira megremültem a nagy összegtől, hogy a lopást abbahagytam. Még kétszer loptam életemben: Egyszer Bécsben, ahol 14 éves koromban szolgáltam, egy új portörölt és egyszer, ezt megelőzőleg nyolcéves koromban egy krajcárt a lutrisboltban. Ez a krajcár úgy nyomta lelkiismeretemet, hogy visszaloptam a helyére. Erre a krajcárra tisztán emlékszem, hogy a forinttal mi lett, azt nem tudom. E tetteimben az eszemnek semmi része nem volt. Gondolkozni nem

MEGHÍVÓ

A Novisadi Ipartestület 1928. február hó 26-án délután 2 órakor a városháza nagytermében tartandó rendes évi közgyűlésére.

Azon esetben, ha az 1928. évi február hó 26-ára kitűzött közgyűlésre az Ipartestület tagjainak egy harmada meg nem jelenik, a közgyűlés 1928. évi március hó 4-én délután 2 órára ugyanazon helyre tüzetik ki, mely alkalommal a jelen levők számára való tekintet nélkül lesz határozat képes.

A közgyűlés tárgyai:

1. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére 5 tag kiküldése.
2. Az Igazgatóság évi jelentése.
3. Az évi számadások bemutatása és pénztárnoki jelentés.
4. 1928. évi előirányzat bemutatása.
5. Ipartestületi vagyon hovatartozása tárgyban hozandó határozat.
6. Évi tagsági kulcs megállapítása.
7. 2 alelnök és több igazgatósági tag helyek betöltése.
8. 1 díjnoki állás fizetésének megállapítása.
9. A közsegélyezési iparegyletnek halál és betegség esetén alapszabályainak tárgybani jelentés.
10. esetleges indítványok.

Az Ipartestület 1928. évi február hó 6-án tartott rendes üléséről.

M. Ilíc

titkár.

M. Abramović

elnök.

Megjegyzés: Napirendre ki nem tűzött indítványok csak azon esetben vétetnek a közgyűlésen tanácskozással alá, ha 5 tag aláírásával legalább 5 nappal a gyűlés napja előtt az előjárásához beadatnak.

A Szivar

minden rossznak okozója

A földön mindig akadnak olyanok, akik más foglalkozás hiányában azt a célt tűzték ki maguknak, hogy megjavítsák embertársaikat, vagy valamely más formában segítenek rajtuk. Különösen Németországban nagy a számuk ezeknek az erkölcsnemesítő prédikátoroknak. Nem régen egy nikotinellenes apostol tünt fel a berlini utcákon, aki azt prédikálta, hogy az emberiség ismét paradicsomi időket fog élni, ha a földről eltűnik az utolsó szivar. Talán nem lélegzünk be minden szivarnál öt (de lehet hét) halálos mérget? Ha ezt a szivarokkal, napokkal és évekkel megszorozzuk, akkor olyan rettenetes mennyiségű mérget jelent, hogy a szerencsétlen dohányból nem is marad semmi. Ennyi tudománnyal terjesztette az új apostol tanait, amikor egy napon sétája közben egy padon középkorú polgárt látott ülni — oh,

borzalom — vastag, barna Havannával a kezében.

— Tudja ön kedves testvér, hogy mit tesz? — kérdezte az apostol, majd fejtegetni kezdte statisztikáját, amelynek olyan rettenetes vége van. Hogy azonban egészségügyi fejtegetéseit még gazdasági okokkal is alátámaszsa, úgy folytatta: „Ha ön ma, ebben az órában abbahagyja a dohányzást, biztosítom róla, hogy tíz év múlva ez a szembenlévő szép ház az öné lesz!” „Talán az öné az a ház?” — kértezte most a káprédikált az apostoltól. Ez tagadólag rázta a fejét, mire a szivarozó „De az enyém” szavakkal faképnél hagyta az apostolt és egy másik padra ült, hogy nyugodtan tovább szivhassa Havannáját.

A KATH. OLVASÓ- és GAZDAKÖR

f. hó 20-án, Farsang hétfőn este fél 9 órai kezdettel táncal egybekötött műkedvelői előadást rendez. Szinre kerül:

A FALU ROSSZA

Tóth Ede 3 felvonásos népszínműve.

SZEMÉLYEK:

Feledi Gáspár gazda	— —	Kollár Sándor
Lajos	} gyermekei	Móricz István
Boriska		Tobolka Annus
Bátki Tercsi árva, Feledi gyámsága alatt	— —	Mazány Juliska
Göndör Sándor szolgalegény	— —	Leichtner Miklós
Finum Rózsi menyecske	— —	Gyarmathy Vali
Csapó gazdaember	— —	Halasz Sándor
Csapóné	} módos asszonyok	Noszek Böske
Sulyokné		Vincze Edith
Tarisznyásné	— —	Mazány Kató
Megyei csendbiztos	— —	Geller Sándor
Kónya kantortartó	— —	Pilcz Nándor
Gonosz Pista bakter	— —	Gausz József
Gonoszné	— —	* * *
Cserebogár Jóska szőlőpásztor	— —	Móricz János
Cene cigányprimás	— —	Karakás János
1 cigány	— —	Duci bácsi
Adus vén cimbalmos	— —	Pilcz Nándor
Makhetes zsidó korcsmáros	— —	Schwanderlik Antal
Makhetes korcsmárosné	— —	Fülöp Ilonka
Jóska béres	— —	Wagner Pál

Nép, vendégek, cigányok.

Sugó: Szigeti Béla. — Rendező: Huck József, a gráci színház tagja.

Olvassa

a Délbácskát!

tudtam, csak ösztöneim és hajlamaim vezettek.

Ezzel a bűnömmel ezuttal teljesen és végkép le- és be- is számoltam. Soha többé semmit sem loptam. Mert ami kenyeret a szülői háznál mohón, lopva le-levágtam, azt bár akkor halálos bűnnek tartottam, ma már nem itélem annak: ösztönöm vitt a jászolhoz.

*

Látom magam, amint a széles országon lépegetek egymagamban. Ekkor borult rám először a nagy, sötét szomorúság. Ott, akkor ébredt tulajdonképpen a lelkem eszméltre. Az első önálló gondolat, amely árva lelkemben megszületett, oly végtelenül szomorú volt: de jó volna édesanyám mellett feküdni a sirban!

Tizenötéstudós voltam akkor és kellen otthonom felé bandukoltam, ahol mindig verés várt. És folyton az a gondolat kinozta gyermeklelkemet, hogy mindenki másnak van valakije, csak én vagyok egyedül.

Kerestem, hogy kihez is tartozom hát? Apámhoz, aki soha másként nem tette rám a kezét, csak ha ütött? Mostohámhoz, aki a saját leányának a reggeli kenyere mellé mindig dugott még valamit, amit nekem, a kisebbnek, nem volt szabad meglátnom? De mindig megláttam és belepirultam. Félre fordítottam a fejem, nehogy bűnömül rója fel mostohám az apám előtt, hogy láttam, amit nem szabad látnom. Tíz évvel idősebb bátyámhoz? Aki oly magas régiokban jár felettem — latin iskolába

járt! —, hogy nem is ismertem, mert szóba sem állt velünk, kisebbekkel. Minket senki sem nevelt, de mindenki megkivánta tőlünk, hogy ökölesek legyünk.

Bucsuról jöttem Ötvenyiszigetfaluból, ahol a bátyám már segédjegyző volt. A latin iskolából negyedmagával kicsapták, mert a svarcgelb igazgatónak macskazenét adtak. Erről a szörnyű esetről sohasem beszéltek otthon hangosan, csak a suttogásokból tudtam meg, mikor a bátyám egyszer eltűnt hazulról. O, hogy irigyeltem, hogy kiemelkedett pokol-otthonunkból.

Volt még egy bátyám, két évvel idősebb nálam. Örök iszonyodásom tárgya. Ha véletlenül egyedül maradtunk otthon, elfogott, kötelelt köztém a derekamra és medvetáncolatot játszott velem. Bal kezével a kötelet fogta, a jobbiban valami husángot tartott és azzal vert, hogy táncoljak. Addig vert, amíg ájulva összeestem. Azután megszökött hazulról és továbbra is, harminc éven át, életem réme lett.

Nem, nekem nem volt senkim, aki szeressen, éppen nekem, aki elepedtem a szeretetért! Mindenáron akartam valakihez tartozni. Az emberek elkerültek, mert keménynek és férfiasnak hittek és híreszteltek engem, aki puha, gyöngye, félnék és határozatlan vagyok az életben. O, kacagjon, aki ezt olvassa! Mégis ez az igazság.

— (Jövő vasárnapi számunkban folytatjuk.) —

HIREK

Cakást kerestem

Közeledik május elseje, nemsokára felszabadulnak a lakások, a lakók rövidesen kirepülnek belőlük, én is nekiindultam tehát lakást keresni. Magamfajta uriember persze csak finom, elegáns lakásban akar elhelyezkedni, úgy hát először az ugynevezett „központi fekvésű” lakásokat kerestem fel. Azt mondják, hogy most sok lesz a lakás, mert a háziurak félnek a konkurenciától. Biztos a feléért adják oda a szép, csinos szobákat, nappalikat, konyhákat, fürdőszobákat és egyéb mellékhelyiségeket. Először a főccán kukucsáltam be egy pár üresen álló lakásba. Igaz, hogy az előző lakó óriási lyukakat hagyott a falon, hogy a padlón svábbogarak korzóztak, hogy a kályhából kiáramló füst elegáns parabolákban kormozta be a falat, de hát a lakás megfelelt volna magasra szabott kulturigényeimnek, hisz azt a kis piszkot el lehet takarítani, a lyukakat bedugasztani, a falakat kiföstyölni.

Először is persze az ára iránt érdeklődtem. A harcsabajuszu háziur végigmustrált, majd így szólt:

— Van magának gyereke?

— Van, hála Istennek! — válaszoltam örömprepeve.

— Akkor zbogom, szluga pokoran! — s ezzel olyan pokoli lelkinyugalommal csapta be orrom előtt az ajtót, hogy a fülem is szikrázott tőle.

— Ahá — gondoltam — tehát a „gyermekáldás” mint lakhatási akadály — s tapasztalataimat gyümölcsözőtteni akarván, azt a konkluziót vontam le, hogy ezentul egyszerűen letagadom a gyermekeimet.

Egy kövérkés „háziasszony” fogadott legközelebbi stációm.

— Csak két szobám van — mondotta —, de akár a világ végéig is ellakhat benne.

Hová megy szombaton febr. 25-én!

Csakugyan két gyönyörű szoba volt, kilátással a szemétdombra és belátással a szomszéd szobába, ahol a szobaleány éppen most pucolta cipőjét a szobaur fogkeféjével. Viz ugyan nem volt a házban, azt a nyolcadik uccából kellett hozatni, de azért nem kellett felmászni a padlásra, mert a pincét a konyha helyettesítette.

— Olcsón adom oda — mondotta a háziasszony. Háromért!

— Micsodáért, kérem?

— Háromezerért!

— No hát ez igazán olcsó — kiállítottam fel lelkesen — csakugyan bagattal háromezer dinár egy évre.

— Azaz egy hónapra — korigálta ki a háziasszony optimisztikus ömlengésemet s máris a kijárat felé tuszkolt abban a hiszemben, hogy a helyszínen megbolondultam.

— Sütni való bolond — kiáltotta utána —, aki ilyen lakást évi háromezerrel maccol, amikor már négyet kínáltak egy hónapra.

Attól féltem, hogy ötletes hatványozása hirtelenkedésekben robban ki, úgy hát futva menekültem a periféria felé, ahol bizonyára jobbak és olcsóbbak a lakások. Nagyon megdöbbentett egy herceg kis vityilló, amelynek háziasszonya gerlicék turbékolnak. Nohát itt bizonyára harmónikus lelkek laknak, akik job-

FEBRUÁR

20

HÉTFŐN

a Falu rossza

3 felv. népszínmű. Színrehozza a Noviszadi Kat. Gazdakör.

ban megbecsüik az embert, mint a központi fekvésű kapitalisták. Itt is két szoba volt kiadó, igaz, hogy a padlót elfelejtették hozzászínálni, a plafont pedig gerendák helyettesítik, de hát ilyenkor az ember azt képzei, hogy falusi levegőt szív s teljesen eltereli gondolatait a bünyös város zajos forogatójától, amely rosszra csábítja a törekeny lelkiismeretet. Az udvarban herceg kis csirkék, pulykák és kacsák játszadoztak a disznóólban pedig pirospozsgás malacok sütkéreztek. Olyan bájos volt ez a csendéleti hangulat, hogy önkéntelenül is Dohnányira gondoltam, aki olyan gyönyörűen komponálta a „Ruralia Hungaricát”.

— Van gyermeke? — kérdezte a jóképű menyecske, aki háztulajdonosnőnek mutatkozott be.

— Nincs — hazudtam töredelmesen az előbbeni tapasztalatokon okuiva.

— Kár — válaszolta az asszony, pedig minálunk kilenc van belőle, a tizedik éppen hozzápasszolt volna. Milyen szépen eljátszottak volna. Csak annak adom ki, akinek gyereke van, pedig nem is drága a két szoba, kététfélezerért odaadnám egy hónapra.

A falusi hangulattól semmi sem lett s miután önkéntelenül is megállapítottam, milyen csunya dolog az, ha az ember saját véreit letagadja, a szomszédban folytattam vándorlásaimat. Itt egy kecsgetető, fessen berendezett spájz volt kiadó „két szobás” lakásnak, a butorzatot három komposztosüveg és egy partvis helyettesítette. Kicsit szűknek látszott, de kettőezerért megkaphattam volna. A harmadik mellékucában egy istállót rendeztek be lakásnak, a negyedikben egy felszer alaku raktárt, amelyben valamikor komlót szárítottak, de most lakásnak lesz kiadva, mert hát nagy lesz a lakáskereslet, ha felszabadulnak a lakások. Egy barátságos képű disznóólért ezer dinárt kértek, de a mellette levő galambduc már olcsóbb volt, nyolcszázért is odaadták volna.

Megyek a Vinklébe

Két heti vándorlás után végre egy tyuketrecben egyeztem ki. Az egyik rekeszt hálonak rendezem be, a másikat ebédlőnek. Ötszázat fizetek érte s rendkívüli előnye az, hogy a csirkéknek dobott kukoricából nekem is jut egy morzsa, nem kell tehát a népkonyhában ebédelnem. A gyerekeknek a faskamrában rendeztem be kényelmes nappalit! Ezért külön háromszázat fizetek havonta. Mondja még ezekután valaki, hogy Noviszádon nem lehet olcsó lakáshoz jutni.

K. A.

1928. Február 19. Vasárnap

Róm. kath.: *Farsangvas. Prot.: Zsuzsanna.*
Görög keleti: *(Február 6.) Hushagyó vas.*
A Nap kel 6 óra 41 perckor, nyugszik 5 óra 20 perckor. A Hold kel 6 óra 19 perckor, nyugszik 2 óra 56 perckor.

Időjárás: (A petrovaradini katonai meteorológiai állomás jelentése). Változó idő. Felhős, átmeneti kiderüléssel Szerbiában, Boszniában és a Vajdaságban. Erősebb szelek az ország belsejében, a tenger mellékeken bóra. Eső csak helyenként lesz. A hőmér-

séklet valamivel süllyedni fog, úgy hogy északon és keleten gyengébb fagy várható. Noviszádon elég hűvös északnyugati szél, nagyobbára felhős, átmeneti kiderüléssel, gyenge éjjeli faggal. A hőmérséklet minimuma -2 C° , maximuma 7 C° .

— **A beltéri kath. kör** f. hó 19-én vasárnap este 8 órai kezdettel a kör helyiségében **családias társas vacsorát** rendez, melyre a kör tagjait b. családjával együtt tisztelettel meghívja az elnökség. Vacsora után tánc. A vacsorához a zenét a híres Truppel-féle Polyphar gramofon szolgáltatja.

— **A falu rossza**, a magyar népszínművek legszebbike kerül színre február 20-án, hétfőn este a kat. Gazdakörben. Jegyek elővételben kaphatók a Gazdakör helyiségében, Epres ucca.

— **Bizottság alakult Kulán a megválasztandó községi tisztviselők előterjesztésére.** Kula község legutóbb megtartott képviselőtestületi ülésén két magyar, két szerb és két német képviselőtestületi tagból álló bizottságot választott, amely tanulmányozni fogja a pályázatokra benyújtott kérvényeket és előterjesztést fog benyújtani a megválasztandó tisztviselőkről.

Hafa Solid harisnyák

BRÁČA SCHÖNBERGER-nél, Novisad, Jevrejska ulica 6. szám.

— **Mussolini és a fasizmus.** A noviszádi népegyetemen szerdán, február 22-én délután 6 órakor Banica Szvetiszláv gimnáziumi tanár előadást tart „Mussolini és a fasizmus” címen. Az előadást a „Matica Srpska” dísztermében tartják meg.

— **Megvesztegetéssel vádolt földművesek.** A noviszádi törvényszék büntető tanácsa tegnap tárgyalta Szegedinac Gyura és Dragomirov Vlada dragutinovói földművesek bűnügyét, akiket az ügyészség megvesztegetés büntetével vádol, mert 1925. október 23-án Budiszaván 140 dinárral megakarták vesztegetni a községi rendőröket. A bíróság a vádlottakat egyenként 3 havi fogházra és 1000 dinár pénzbüntetésre ítélte.

A Vasasok műsoros multságára

— **A jó szappan megóvja a fehéreneműt.** A fehérenemű tartóssága csak a jó szappantól függ s így a ruhamosásnál kizárólag a „Szarvas” védjegyű Schicht szappan őrzi meg a fehérenemű tartósságát. Egy kis darab „Schicht” szappannal több ruhát moshat és jobban, mint bármely más olcsóbb minőségű nagyobb szappannal.

Nézzé meg

RIFF és RAFF-ot

„A front mögött”

című 7 felvonásos vígjátéklágerben.

Még ma az Odeon-ban.

CON CHANEY
világattrakciója:

MISTER VU

az Apollóban lesz bemutatva február 20-21-22-én.

— Választói értekezletek. A közeledő noviszádi zsidó hitközségi tisztikar választásokkal kapcsolatban folyó 19-én vasárnap délelőtt 10 órakor az Ernszt-dr. Kassovitz párt az Apollo moziban, a dr. Lusztig párt pedig a hitközség nagytermében tart értekezletet.

— A Képes Vasárnap — ingyen. A vajdasági könyvpiacra március elsején jelenik meg a Képes Vasárnap című hetilap, amely főleg a vajdasági társadalmi élet eseményeiről fog közölni állandóan friss és érdekes képeket. A lapot Csuka Zoltán hirlapíró szerkeszti és első számát, amelybe a Vajdaság legjobb nevű magyar írói adtak cikkeket, teljesen ingyen fogják a közönség körében szétosztani. Az újságárúsító helyeken mindenki ingyen kaphatja meg a Képes Vasárnap első számát, aki pedig levelezőlapon közli címét a kiadóval (Szubotica, Senoe ul. 12.), postán kaphat ingyen mutatványszámot.

BOGNÁRFA

— la köris, akác és tölgy rönkök, — szőlőkarók

hasítására tölgy és akác rönkök, 7—8 méteres akác és tölgy

kömlőoszlopok

legolcsóbb árban kaphatók

Vinkovics fatelepen,

Novisad, Örmény-ut. Tel. 22—57.

— Az Ispitna Komisija za ložače i mašinstu Vel. Bečkerek a legközelebbi lokomobil fűtő és gépkezelői vizsgát március hó 17-én tartja meg. A vizsgáznai szándékozónak március hó 12-én délelőtt kell jelentkezni a vizsgázóbizottságnál Vel. Bečkereken Obala Princeze Jelene br. 4. Ugyanezen nap délután kezdődik a tanfolyam is. A vizsgázóknak a következő okmányokra van szükségük: 1. születési anyakönyvi kivonat, 2. erkölcsi bizonyítvány és 3. a hat hónapi gyakorlatot igazoló bizonyítvány, mely gyakorlatot vizsgázott gépész mellett végezte. Ezt a bizonyítványt köteles a géptulajdonos kiállítani és az a község által hitelesítendő.

Tüzifa Szén

Prima szerémi tüzifa vágva, hasítva, házhoz szállítva, felsősziléziai diós kocsz. Porosz darabos szalon kocszén. Retorta faszén száraz, pormentes, legolcsóbb árban, vagontelekben is kapható

Vinkovits fatelepen

Novi Sad, Örmény-ut. — Tel. 22-57.

— Leégett egy gyártelep Angliában. Londonból jelentik: South Actonban tegnap délután tüzvész pusztított el egy gyártelepet. A kárt ötvenezer font sterlingre becsülik. A tüzvész következtében többszáz munkás maradt kereset nélkül.

— Eljegyzés. Cseh István nyug. postaltiszt leányát Juliskát eljegyezte Pécskay Kovács István, Noviszád. (Minden külön értesítés helyett).

Szőnyeg és Függöny

NOVISADON

legolcsóbban csakis az újonnan megnyitott üzletben

Holik Rudolfnál vásárolhat

— Az angol király Párisban. Párisból jelentik: A Matin bejelenti, hogy György angol király Párisba fog jönni, hogy visszatartsa a látogatást, amelyet Domuergue francia köztársasági elnök az elmúlt évben tett nála.

MÁRCIUS

1.

VASA PRIHODA

a „Sloboda“-ban

— Jegyre osztják az élelmiszert Oroszországban. Moskvából jelentik, hogy az orosz fővárosban a gazdasági krízis aggasztó mértéket öltött. óriási a hiány élelmiszerekben, amelyeket jegy ellenében kis adagokban szolgálnak ki az üzletekben, amelyek előtt állandóan 3—400 főnyi tömeg tolong.

Farsang vasárnapján jól mulat ha fáradt-ságot nem sajnál és részt vesz a Dropka vendéglőben megtartandó nagy

álarcos bálon

vasárnap d. u. gyermek bál, kedden f. hó 21-én este nagy batyu bál, magyar lakodalommal. Mindkét napon a kitűnő Budisavai tamburás zenekar hangversenyez, első rendű ételek, valódi bukovcai bor, számos látogatást kér

tisztelettel 578 1—1

DROPKA FERENCNÉ, VENDÉGLŐS

Darányi telep III. út 54.

SPORT

Ma délután fél 3 órakor

Rádnicski—J. Makkabi

I. osztályu barátságos mérkőzés

Karagyorgye-pálya, bíró: Zsivánovics.

Valószínű, hogy a mai találkozóra mind a két szereplő egyesület alapos munkával készült és így egészen bizonyos, hogy a játék izgalmas és érdekes lesz. A Juda Makkabi legutóbbi mérkőzésén a sabáci Macsva ellen meglepően eredményes védőjátékot mutatott és csupán csatársorában jelentkező kirívóbb fogyatékoságok. Ezzel szemben a munkások sehogysem tudják elérni őszi formájukat és mintha az együttes küzdeniakarása és lelkesedése is megcsappant volna. Lehetséges, hogy ez a fogyatékoság csak a tréninghiánynak tulajdonítható és a munkások szorgalmas tréning után ma rácsafolnak a lankadásukról elterjedt hírekre. Néhány gólos Rádnicski győzelmet várunk.

A mérkőzést a Karagyorgye-pályán tartják meg. Ugyanitt délelőtt 9 órakor a NAK-Rádnicski tartalék, délután a NAK-Rádnicski ifjúsági csapatok mérkőznek. A tartalékmérkőzés 9, az ifjúsági 2 óra 15 perckor kezdődik.

A NAK felkéri az alant megnevezett játékosait, hogy a jelzett időben pontosan jelenjenek meg a NAK-pályán. Délelőtt fél 10 órakor: Platz, Róka, Matakovics, Németh, Sarro, Radoszavlyevics, Bertók, Sik, Táncos, Lerch, Schaffer, Kricskov, Heterle, Istók. Délután háromnegyed 1 órakor: Hoffmann, Neu-wirth, Szabó, Hiegel, Schneck, Schneider, Müller, Göttel, Schelb, Fekete, Lemler, Hal-ler II., Horváth, Szentiványi. A délutáni PAK—I. b. mérkőzés elmarad.

Vívóknak! Komplet vívófelszerelés alig használt állapotban eladó. Megtekinthető Platznál az üzletben, Kr. Petra 30.

Nyílt-tér*)

Mély fájdalommal jelentjük, hogy hön szeretett feleségem, illetve legjobb anyja, testvér és rokon

FÖLDVÁRI SÁNDORNÉ

szül. Tóth Judith

életének 36-ik évében rövid szenvedés után február 17-én éjjel 1 órakor, csendesen elhunyt. Temetése a ref. egyház szertartása szerint, f. hó 19-én vasárnap délután 1/3 órakor lesz a Kralja Petra 6 sz. gyászaházból a Futaki úti Református temetőbe.

Noviszád, 1928. február 19-én.

587 1—1

Gyászoló család.

*) E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Kiadó I. emeleten 3 udvari szoba konyha, speiz, Kr. Aleksandra ul. 10. továbbá 1 nagy uccai és udvari szoba előszobával, alkalmas rendelőnek vagy irodának. Željeznička ulica 12. Bövebbet Schosberger Lajosnál. 605 1—1

F. hó 21-én kedden

nagy családias-farsangi estet

tartok, melyre t. vendégeimet, ismerőseimet és jóakaróimat ezuton is meghívom. Kitűnő bor, hideg és meleg ételekről gondoskodva. Elsőrendű zene.

Tisztelettel

BOTOS PÁLNÉ

Futaki ut 94.

593 1—2

Mütrágya, Muharmag, Vetőbüköny

a legolcsóbb árban házhoz szállítva kapható

Gausz János

Novisad, Futoski put 66. Telefon 25—34.

VIZVEZETÉK, VILLAGY ÉS FŰTÉSI

munkákat, messzemenő garanciával vállal

RADIÁTOR műszaki vállalat

Karadžičeva 5. 592 1—1

JAVÍTÁSOK AZONNAL ELINTÉZTETNEK.

HÖLGYEK FIGYELMÉBE!

Tisztelettel értesitem a n. é. hölgy közönséget, hogy a Párisból rendelt legújabb tavaszi modern pliszir gépem, megérkezett és a legolcsóbb áron készítek a legfinomabb plisszé munkákat, egy alj 80 dinár, varró-nőknek engedmény. 580 1—2

Brandelik Mária, Jevrejska ul. 9 szám.

A „SZLOBODA“ szálló nagytermében

Február 20. SEFCSIK QUARTETT

Este 1/9-kor.

GRISOLD EMIL közreműködésével.

Üfőhelyek 60—15 Dinár.

Állóhely 10 Dinár.

Élővétel:

A Menrath-palotában levő és a „Slavia“ könyvkereskedésekben

Uj! Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy **kelmefestő és vegytisztító** üzletet nyitottam. Festek, tisztítok mindennemű: női-, férfi-, gyermekruhát, selymet, szövetet stb. Minta szerint. Olcsó ár. Gyászruha festése 24 óra alatt.

PONTOS KISZOLGÁLÁS!

N. é. közönség szives pártfogását kéri

SULYOK

kelmefestő és vegytisztító.

Futoski u. 12. szám az udvarban.

Báli Naptár

- Február 19.** Beltéri Kat. Kör Családias estélye
19. Rosenberg-féle nagy álarcosbál, délután jelmezes gyermekbál a Slobodában
19. Radnicski Sportklub farsangi mulatsága a Lövdében
20. Falu rossza 3 felv. színű, utána tánc a Kat. Gazdakörben (Epres u.)
20. Sevcsik kvartett a Slobodában
25. Vas- és Fémmunkások műsoros mulatsága a Winklében
- Március 1.** Vasa Prihoda hegedűművész hangversenye (Slobodában).
Március 10. Zenebarátok Egyesületének megnyitó hangversenye a Slobodában

Szerkesztésért és kiadásért ideiglenesen felel:
ANDRÉE DEZSO

Kiadó két modern minden kényelemmel rendelkező nagyobb lakás folyó évi május illetve augusztus hó 1-ére Futoski ut 6. sz. alatt Novisadon. 597 1-1

Varróleány,

aki hosszú időn át salonban dolgozott és tanulóleányok azonnal felvételnek. LEDÉRER, Kr. Petra 29.

Apró hirdetések

Egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár, a legkisebb apró hirdetés 10 dinár.

ELADAS

KUTFURÁSI SZERSZÁMOK eladók. Érdeklődni lehet Kmetovics Ignácnál, Temerin és Fejős Lajos Novisad, Vodnikova 17. 566-2

SAROKHÁZ Petrovaradinban (major) 4 szoba, konyha, mellékhelyiségek, azonkívül külön egyszoba, konyha, istálló, kert, kis szőlő és legelő jutányosan eladó. Cim a kiadóban. 561-3

FÜSZERÜZLETBERENDEZÉS kisládákkal, pulatok, lisztes ládák és más egyebek eladók. Aca Popović, Novisad Futoški put 68. 484 1-2

VARRÓGÉP teljesen új elköltözés miatt eladó Futaki ut 150 Thomasz vendéglő. 515 1-2

Novisad legforgalmasabb helyén ujonnan **ÉPÜLT HÁZ** vendéglővel, fűszerárusítással és trafikkal együtt eladó. Cim Schmolka hirdetőirodában Jevrejska 7. 537-2

Kisebb **CSALÁDI HÁZ** új, adómentes a Futaki-uton eladó. Bővebbet: Schmolka hirdetőirodában 471 3

ELADÓ egy kifogástalan állapotban levő teljes acetylen világító berendezés Bäckgradišten, a rom kath. plébánián. 539-5

BUTOROK, olajfestmények, szőnyegek, varrógép olcsón eladó. Kardos hirdetőiroda, Vilsonov trg 7. 607-1

ZONGORA rövid, fekete kintű állapotban, 1 özszerakható **VALÁGY** és egy **KERTI PAD** eladó. Cim Wagner-palota I. em. 538-1

Eladó egy **WERTHEIM KASSA** és egy kisebb **IRÓASZTAL**. Cim a kiadóban.

ELADÓ egy ujonnan épült ház, mely áll 2 szoba konyha, 2 speiz 1 pince helyiségből, bővebbet Lerch István-nál, a tisztviselő telepen a katona temetővel szemben. 568-3

JÉGSZEKRÉNY használt, de jó állapotban levő egy pult, stelázi, hentesmérleg és egy asztal péküzletbe alkalmas eladó. Cim a kiadóban. 590-2

„GYÜMÖLCSTERME-LŐK és TELEPITŐK” A világhírű **UNGVÁRY CÉG 800 HOLDAS FAISKOLÁJÁBÓL** származó mindenféle gyümölcsfa csemeték, rózsák és díszcserjék kaphatók, Barys Dávid okl. műkertésznél Sentán és Hirschl László okl. műkertésznél Kraljevregben. Kisebb megrendelést a heiyi lerakatóból, nagyobb rendelést direkt Ungvárytól szállítom. Árjegyzéket kívánatra küldök. Barys Dávid okl. műkertész, mint az Ungváry József ceglédi faiskolájának jugoszláviai vezérképviselője Senta. 560-2

Eladó kisebb **CSALÁDI HÁZ** két szoba, előszoba, konyha és a többi mellékhelyiségekkel, Temerini kapunál, a kanálison tul. Bővebbet Szlovačka 22. sz. 589

OLCSÓ IZLETES HÁZI KOSZT havi bérletben 450 dinárért. (ebéd 3 fogás, vacsora egy friss husétel), vagy naponta ebéd 10 din, vacsora 7 dinár, házon kívüli kapható. Szlivka P. házikifőzde, volt főszakácsnál, Magyar utca 61. 567

KERESLET

MÁJUS 1-re keresek 2 szoba, előszoba s mellékhelyiségekből álló lakást. Cim leadandó **KARDOS** hirdetővállalatnál Novisad, Vilsonov trg 7. Tel. 23-70. 521-2

IRODÁNAK keresek 2 szobát, Zeljeznička, Kr. Alexandra vagy Kr. Petra utcákban. Cim leadandó Kardos hirdetővállalatnál Novisad, Vilsonov trg 7. Tel. 23-70. 571-2

BUTOROZOTT SZOBÁT keresek azonnalra a Wilson-ter közelében. Cimeket a kiadóba kérek. 553-2

BORBÉLY-SEGÉD, jó munkás, azonnali belépésre kerestetik Weiss, Novisad, Kr. Petra 30. 585-1

VASKERESKEDŐ SEGÉD jó gyakorlattal, német és szerb nyelvismerttel mielőbbi belépésre kerestetik Irásbeli ajánlatok a fizetési igény megjelölésével Schmolka hirdetőirodába Novisad küldendők „102. sz.” alatt. 556-2

KÉSZPÉNZKÖLCSÖN, 10 százalékos kamattal, betáblázásra és váltóra, elsőrendű minőségű föld után holdankint 3000, másodrendű minőségű föld után holdankint 2000 dinár, esetleg több is, 3-6 havi váltólejáratra, kifizetési kurzus 98, azonnal kapható. Cim a kiadóban. 562-3

Agilis AQUISITEUR biztosítóintézet részére kerestetik. Cim: Schmolka hirdetőirodában. 508-2

Ögyes NŐI IRODAERŐT és levelezőnőt, aki hibátlanul ír magyarul és horvát-szerbül, azonnali belépésre keres Zagreb melletti kis helységben levő iroda. Sajátkezűleg irt ajánlatok lehetőleg német nyelven és a fizetési igények megjelölésével, fényképpel és bizonyítvány-másolatokkal ajánlva küldendők Eugen V. Feller címére Zagreb, Jurjevska ulica 31A. 552-2

INTELLIGENS német nevelő kerestetik 4 éves kislány mellé azonnali belépésre. Ajánlkozni Rosenfeld Alekszander borkereskedőnél. Sztari Becsej. 609

Jó házból való fiu lehetőleg középiskolákat végzett szerb, magyar, német nyelvismerttel **TANONCNAK** azonnal felvétetik Klein Gyula rövidárucég, az Arany körthez, Novi Sad, Futoski put 9. 483

ALLÁST KERES

HARISNYASTOPPOLÁST, fehérműjavítást és mosást vállalok, 2 ágy kiadó. Futaki ut 12. 565-1

FIATAL TISZTVISELŐ némi irodai gyakorlattal, beszél magyarul, szerbül és németül állást keres. Cim Schmolka hirdetőirodában. 596

KIADÓ

KIADÓ március 1-re két szoba, előszoba, mellékhelyiségek, vízvezeték, villanyal. Cim a kiadóban. 456-2

LAKÁS, mely áll 2 szoba, előszobából, utcai, a szükséges mellékhelyiségekkel, vízvezetékekkel március 1-ére kiadó. Lončarska ul. 11. 397-3

2 szép UCCAI LAKÁS, új házból, áll szoba, konyha, speiz és mellékhelyiségekből, azonnal kiadó Ruska (Orosz) ul. 44. 564-2

4 SZOBA-KONYHÁS lakás, irodának is alkalmas, kiadó. Kamenička u. 61. 554-2

KIADÓ Bäckgradišten a piactéren, a rom, kath. plébánia épületben egy nagy üzlethelyiség, mely bármikor megtekinthető. 540-4

MAGAS, száraz, három szobából álló, részben padlós szuterén helyiség az utcáról külön bejárattal, vízvezeték és W. C.-vel, új épületben, május 1-én kiadó. Streljačka ul. 10. szám. 449

HÁZASSÁG

FIATAL, jó megjelenésű komoly intelligens özvegy uriaszony e szokatlan uton keresi 30-40 év körüli biztos existenciával bíró kimondott uriember ismerettségét, barátság, esetleg házasság céljából Választ a „Délbácska” kiadójába kérek „Omnia rincit Amor” jelgére.

HIRDETÉSEKET felvesz a „Délbácska” kiadóhivatala, Trg Oslobođenja 3. Wagner-palota, az udvarban balra. - Telefon 21-37.

VETŐBURGONYA

kapható 583 1-2

MANDL és ROSENZWEIG-nél

Novisad, Futoški put 32.

Aki izléselesen akar öltözni, forduljon a Vajdaság legismertebb „Bristol” plisirozó és műhímző specialistához ahol művészi tökéletességgel készül a legújabb Párizsi, Berlini és Bécsi modelok után; plisé, géphímzés, tamborirozás, kézi- és gyöngyhímzés, amerikai aljplise, gouvre, gombbehúzás, kézi és gépzsúr. — Raktáron tartom az összes divatujdonságokat, ugymint: strass-csattokat, divat csattokat, flittereket és divat bortnikat.

Olcsó árak.**Gombosné Bün Juliska**

Kralja Petra 7.

559 1-2

I-ső oszt. TÉGLA és CSERÉPminden mennyiségben **LEGOLCSÓBBAN** kapható **SAVA VUJIC** cégnél, Dunavska

577 ucca 8. szám. 1-1

Mellékkereset. Szerbül folyékonyan beszélő asszony ki hangosan sokat beszélni tud, nem félénk, mint pénzbeszedő szép jutalékot megkereshet. Biztosítékul 150 dinárt megérő ruhanemű vagy ékszer szükséges. Ajánlkozó pontos címét adja le Schmolkanál, Jevrejska ul. 7. 595 1-1

A LEIPZIGI VÁSAR

1928 március 4-től 10-ig.

Az egész világ legalkalmasabb beszerzési forrása.

Egész Európának legnagyobb mintavására! - 1600-nál több árucsoport minden szakmából. - 10.000 kiállító 21 államból, a legjobbat és legtökéletesebbet állítja ki. -

Felvilágosítással szolgálnak:

LEIPZIGER MESSEAMT, LEIPZIG.
ZVANIČNI BIRO LEIPZIJŠKOG SAJMA.
 Beograd, Čubrina ul. 8.
MOSER I WERTHEIM, NOVI SAD.

MEGHÍVÓ

Novisadi Hitelszövetkezet, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet Beograd tagja 1928 évi február hó 19-én, vasárnap délelőtt 11 órakor saját helyiségében Dudarszka (Epres) u. 18. alatt

rendes évi közgyűlését

tartja meg, melyre a tagok (üzletrészesek) az alapszabályok 35 §-a értelmében meghívotnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárószámok megvizsgálása és a felmentvény megadása
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.
5. Az igazgatóság 4 tagjának választása.
6. Felügyelőbizottság 4 tagjának választása.
7. Esetleges indítványok csak az esetben tárgyalotnak, ha azok az igazgatóságnak 14 nappal a közgyűlés előtt írásban benyujtatnak.

Ha a gyűlés határozatképes nem volna, akkor a következő vasárnapon 26-án fent említett időben és helyen lesz megtartva, mely gyűlés tekintett nélkül a megjelölt tagok létszámára határozat képes lesz.

Az Igazgatóság.

Brill

A cipőkrémek gyöngye

NAGYFEJEŐ kézimunka üzlete ::
NOVISAD, JEVREJSKA U. 9.

Előnyomda. Kézi és géphímző terem. Gomb-áthuzás. Nagy választék a legújabb függöny, Storr miljö, futó, ágyterítő és ágygarnitúrák, fehérnemű és a legdivatosabb ruhaminták előnyomtatása és hímzése, kezi és gépzásur túllhímzés, endlítés, díszpárna montrozás és **perzsa szőnyeg** nyírása (stuccolás.) Sportzászlók készítése. Teljes kelengyék készítése hozott anyagból is. Nagy választék **kézi klópi csipkében** és kézimunka kellékekben.
Jutányos árak! Pontos kiszolgálás!

NOVISZÁDI TAKARÉKPÉNZTÁR
MINT SZÖVETKEZET
Jevrejska 14.

LEGKÖNNYEBB és leghasznosabb takarékosági módszer.
LEGJOBB kamatozás takarékbetétek után.
LEGTELJESEBB biztonság — egészséges munkaalap.

LOMBARD (zálog) osztály áru és mindennemű nem romlandó tárgyak részére.

Ma vasárnap folyó hó 19-én
BATYU BÁLAT

rendezők, melyre t. vendégeimet és jó ismerőseimet ezuton hívom meg. A zenét ma és minden este **Tandor Pall** elsőrendű tambura zenekara szolgáltatja. Kifünő borok, friss Apatini sör hideg és meleg ételek és pontos kiszolgálásáról gondoskodva. — Szíves látogatást kér

NYÁRI ISTVÁN vendéglős

581 Futaki ut, „Lovacski Dom”. 1—1

Elovasni! Fontos! Aki házat, villát, szállodát vagy bármi mást akar eladni, lakást, helyiséget, szobát, raktárt vagy mást kiadni, tárdjon el sürgösen (vagy forduljon levélben a „MORE” irodába Novisad a Sloboda-szálló udvarában), postafiók 44, mert nagy kínálat és kereslet mutatkozik fentiekben. A „MORE” iroda az egyetlen vállalat, amely hihetetlenül gyorsan és szigoruan bizalmasan, minimális honorárium mellett vállal megbízást. 545—2

A halott emlékének tisztelete a legjobb emberi erény!

Temetések rendezését,

exhumálást, szállítást, bármely vidékről (külföldről is), a legnagyobb figyelemmel és pontossággal, a legszolidabb árak mellett vállalom.

GOLGOTA

ld. Cenkey Imre N. Sad

Uspenska u. 12. szám.

Jobb házból való fiu szerszámlakatos
TANONCNAK
Record írótolgyárban felvétetik.
Hampel és Wack, Zemljina Čuprija ul.

**A VILÁG
LEGJOBB
ZONGORÁI**

legsolidabban vásárolhatók

TRUPPEL

hirneves hangszertermeiben

NOVI SAD.

Gramofonok nagy választékban. — Óriási raktár lemezujdonságokban.

Eladó földbirtokok, házak, gyárak. Fejérmegyében: 600—700—900 holdas. Győr-megyében: 500 holdas. Nógrádmegyében: 550—560—700—800—2600 holdas. Pestmegyében: 100—200—300—320—512—600 holdas. Somogy-megyében: 500—800 holdas. Tolnamegyében: 500—600 holdas. Vasme gyében: 450 holdas. Veszprémmegyében: 700—800 holdas birtokok kedvező fizetési feltételek mellett igen olcsón eladók. Budapesten eladó többrendbeli bérház. Budapest közvetlen közelében 2 modern téglagyár és 1 gőzmalom. Eladó vidéken nagy mezőgazdasági gépgyár teljes berendezéssel, jelenleg is üzemben, vasut és hajóállomás közelében, olcsó szén helyszínen. Bővebbet: Gazdasági és Ingatlanforgalmi Vállalat Budapest, IV., Deák Ferenc ucca 12.

Végeladás!

Költözködés végett iparhatóságilag engedélyezett

VÉGÁRUSÍTÁSON

az összes raktáron levő rőfösárukat saját áron alul

kiárusítom.

Monašević S. Dušan Novisad, Kralja Petra ulica 30.

Figyelem!

Nyersanyag drágulása folytán a

KOMLÓSPÁRGA

árak is rövidesen emeltetnek. Fedezze azonnal szükségletét még az olcsó árak mellett!

Kivánatra ajánlattel szolgál a

Fonó és kötélverőgyár r. t. Odžacin, Bačka.